

ПИСМЕНИ ЗАДАТАК НАГРАЂЕН ПРВОМ НАГРАДОМ
Милица Геџин, IV разред Зрењанинска гимназија, Зрењанин

САВРЕМЕНО ЧИТАЊЕ ПОЕЗИЈЕ ВАСКА ПОПЕ

Замислите да вам неко каже да сте кактус. Можете бити маховина, или коњ, а можда и столица. Па шта ако и знате да никад нећете почивати на смиреним рукама дрвећа, да нећете рзати док вас развлаче на четири стране света или да нећете вечно стајати на ногама? Питате се зашто бисте онда бар пола сата овог двадесет првог века провели замишљајући да сте неки предмет. Можда вам је неко поставио загонетку коју можете решити само ако се изместите из своје удобне фотеле и упловите, скочите, винете се у неку другу перспективу, не поштујући тачке нити запете овог света.

Човек је седећи у прабини, некада, пре много времена, покушавао да објасни све што није он, неком другом верзијом себе, нечим другим веома сличним. И навикао је да себе виђа у појавама од којих му је живот зависио. Видео је човека у ветру и грму, осећао је дух у дрвету или трави. Стварао је симболе и памтио невидљиве, али нераскидиве споне које су га причвршћивале за природу и корене и нудиле му решења загонетки и невоља које су му се испречавале на путу.

И данас је човек, када чује бесни нож у грлу, везан за симболе, за сликовне представе и осећаје који му се приказују различитим бојама – служе му да нађе почетак канапа и одмота врзино клупко које му се нашло у рукама на његовом путовању. Шта да ради човек који не зна зашто је кактус, који никада на свету ништа себи није представио сликом кактуса? И зашто се, тако одједном, пред њим нашло клупко канапа обојеног само наизглед препознатљивим бојама; зашто се пред њим није нашла прегршт уобичајених симбола? Човеку-кактусу учини се да губи везу са овим светом. Његове руке постају дим. Већ у следећем тренутку био је сигуран да лебди, лебди у безграничном простору поседујући неуобичајену свевременску снагу. Не зна да ли у том тренутку користи разум, али вероватно је да може стићи где год пожели. И бивајући уверенији да је постао кактус, он излази из зеленог тела и лишав се округлог трња, бар на кратко.

Свраћа до Питије. Она остаје нема на његов долазак јер нема никакву загонетку за њега. Клупко се већ нашло пред њим. Одлази у пустињу мислећи да ће тамо наћи своје корене. Напоследку, окреће се свему што је у њему постојало и што је до сада чинило

његово путовање, његов живот. Чини се да се суочава са својим лошим странама, које му се наједном сасвим јасно указују. Постаје свестан трновитог оклопа који је, баш попут кактуса, обукао на себе. Освешћује оно што га суштински од овог света дели. Такав наставља даље и бесомучно разочаран сагледава бесмисао своје егзистенције, сивило ефемерности и зрнолику структуру људског домаћаја. Међутим, не примећује да је за све време свог лебдења и даље на истом путу. Одмотава клупко. Скида кору са себе, слој по слој. Оголиће себе док не стигне до своје сржи. И не брине да ли је срж ломљива; не брине да ли ће, када се левитација заврши а он падне, можда изгубити прилику да игра.

Зашто му је дат баш епитет кактуса? Могао је бити и столица, и белутак. Сведеност ослушкивања громогласних таласа живота у којима се налази милион капи, милион појмова, само помоћу неколико симбола? Није ни чудо што вам је живот зазвучао бесмислено. Придавање значаја неком кактусу или таџиру, скретање пажње са човека, и поновно проналажење самога себе у обичном предмету, представља завидну шетњу преко моста који нас спаја са ирационалним, којим смо и те како проткани. Могућност да ставимо своје очи на наслон столице или да ваздуху створимо руке, дозвољава нам да се удаљимо из монотоне садашњице, строге у својој неукусној лагодности и ослушнемо таласе реке, коју наш пут премошћује. Пробајте! Проведите мало времена размишљајући да још нешто сем нас осећа или мисли, љуби, жели, ишчекује, говори! Иако неће заиста проговорити, та беживотна стварчица, слика или реч, без икаквог духа, може пак оплеменили ваш дух, може осветлити замрачене пределе ваше суштине. Може вам показати одакле да разматавате клупко или како да загребете кору дрвета чијим стаблом вековима циркулише истина.